

Az erdélyi magyar nyelvű felsőoktatás helyzete, különös tekintettel a mezőgazdasági, kertészeti, erdészeti és környezetgazdálkodási képzésre

A Magyar Professzorok Világtanácsa
AGRÁRTUDOMÁNYI SZEKCIÓ
KONFERENCIÁJÁNAK¹
ÁLLÁSFOGLALÁSA

Az agrártudományi felsőoktatás fejlődése az elmúlt évben

Az MPV Agrártudományi Szekciója először 2000. augusztus 25-i konferenciáján értékelte a Kárpát-medencei agrár felsőoktatás helyzetét. Állásfoglalását a Magyar Tudomány folyóirat 2001.-ben (CVIII/1-2, 215-216.p.) közölte. A 2001-es konferencián elhangzott előadások bizonyították, hogy az abban foglalt javaslatok legnagyobb része megvalósult. A résztvevő professzorok örömmel állapították meg, hogy a Sapientia (Erdélyi Magyar) Tudomány Egyetem két kihelyezett karán (Csíkszereda, Marosvásárhely) a különböző szakok részben akkreditálva, részben akkreditáció alatt vannak. Ezek egy része (agrárközgazdaság, vidékfejlesztés, élelmiszeripar, környezetmérnök) közvetve kapcsolódik az agrárgazdasághoz. A kertészettudományi szak szervezése jelenleg folyik Marosvásárhelyen. A levelező és távoktatás a korábbi évekhez hasonló volumenben és minőségben folytatódott, ezért köszönetüket fejezik ki Winkler Andrásnak és Sófalvi Lászlónak, Füleky Györgynek, Jakab Sámuelnek előadónak és minden résztvevőnek az erdészeti, kertészeti és gazdasági agrármérnöki konzultációs központokban elért eredményekért.

Sapientia Erdélyi Magyar Tudomány Egyetem további fejlesztése

Az MPV Agrártudományi Szekciójának professzorai megállapították, hogy az egyetem jelenleg indított és tervezett szakjai óriási előrelépést jelentettek, azonban sajnálattal vették tudomásul, hogy az agrárgazdasághoz közvetlenül kapcsolódó mezőgazdaság-tudományi szakok viszont még nem indultak. Ezek szervezését és indítását az MPV Agrártudományi Szekciójának professzorai rendkívül fontosnak és sürgősnek tartják az alábbiak miatt:

- Romániában a lakosság 35%-a dolgozik a mezőgazdaságban. Ez az arány a magyarlakta területeken eléri a 60%-ot, ami bizonyítja, hogy Erdélyben élő magyarság zöme a mezőgazdaságban foglalkoztatott (Magyarországon ez az arány 12%). Tehát a romániai és ezen belül különösen az erdélyi magyar társadalom fejlődésében a mezőgazdaság meghatározó jelentőségű.

- Erdélyben a magyar nyelvű mezőgazdasági felsőfokú képzés Kolozsvárott közel 140 éve indult és az 1956-os forradalom után szüntettek meg. Azok az agrármérnökök, akik még magyar nyelven tanulták a szakmát, jelenleg 60-65 évesek. Korszerű magyar agrár-felsőoktatás nincs. Sürgősen szükség van tehát a magyar nyelvű agrár felsőoktatás és szakemberképzés megindítására.

¹ Gödöllő, 2001. augusztus 27.

• Romániában a jelenlegi privatizáció során újra földhöz jutott magyarság elmaradott mezőgazdaságot örökölt. Az egy családra jutó terület átlagosan 1-5 hektár. A családi gazdaságok talpon maradása, fejlődése szempontjából létfontosságúak a magyar nyelven képzett szakemberek (főleg agrár-mérnökök), akik szakértőként, szaktanácsadóként képesek lesznek az „előregedett” és izolált magyar lakta falvak mezőgazdaságának versenyképességét – ezáltal a magyarság helyben maradását – biztosítani. Tehát megfelelő szinten képzett agrárszakemberek (szakértők, tanácsadók, gazdálkodók) nélkül a zömében vidéken és a mezőgazdaságból élő magyarság (60 %) jövője komoly veszélybe kerülhet Romániában.

• Amennyiben a Sapientia alapítvány egy önálló mezőgazdaság-tudományi szak indításáról dönt, úgy annak helyéül a résztvevők – a gyakorlati háttér biztosítása oldaláról – elfogadhatónak tartják a Marosvásárhelyi Kart. Ez különösen akkor indokolt, ha a kertészeti szak 2001-ben szintén ebben a városban kezdi meg működését.

*Sapientia Erdélyi Magyar
Tudományegyetem és a távoktatás
kapcsolata*

A Magyar Professzorok Világtanácsa Agrártudományi Szekciójának professorai úgy ítélik meg, hogy az évek óta jól működő távoktatást azokon a szakokon is fent kell tartani, ahol a EMTE ideiglenes akkreditációt kapott. Abban az esetben, amikor az EMTE megfelelő végleges akkreditációt fog kapni, a jelentkezők számának függvényében megfontolandó a kétszintű képzés esetleges

fenntartása úgy, hogy az okleveles mérnökök képzése az EMTE-n a főiskolai szintű képzés pedig a távoktatási programokban történjen.

Új képzési irányok, feladatok

Az MPV Agrártudományi Szekciója professorai megvitatták és elfogadták a nyíregyházi főiskola javaslatát Konzultációs Központ alapítására Nagyváradon (Bihar megye) agrár-mérnök, illetve mezőgazdasági gépészmérnök-képzésre. E területen jelentős egy tömbben élő magyarság van, amelynek képzése e mezőgazdaságilag fontos régióban mindenképpen indokolt. A Nagyváradon jelenleg is működő középfokú képzés irányítóinak és a helyi szervezetek pozitív hozzáállása garanciát jelent a Konzultációs Központ sikeres indítására.

Az MPV Agrártudományi Szekciójának professorai szükségesnek tartják annak a lehetőségnek adminisztratív és jogi felülvizsgálatát, hogy milyen feltételekkel dolgozhatnak magyar főiskolai és egyetemi oktatók a szerveződő erdélyi magyarnyelvű felsőoktatásban.

Az MPV Agrártudományi Szekciójának professorai szükségesnek tartják, hogy a jövőben induló új szakok és távoktatási formák tantervei és követelményrendszerei minden szempontból megfeleljenek a romániai oktatási törvény előírásainak, de egyben garanciát is adjanak a megfelelő minőségű szakemberképzésnek, valamint a diplomák ekvivalenciájának is.

Dr. Heszky László

az MTA lev. tagja, az MPV Agrártudományi Szekció elnöke